

Til upplýsingar:

Lög um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 10/2008

Lög um jafna meðferð óháð kynþætti, þjóðernisuppruna trú, lífsskoðun, fötlun, skertri starfsgetu, aldri, kynhneigð, kynvitund, kyeinkennum eða kyntjáningu nr. 86/2018

Kynja- og jafnréttissjónarmið varðandi laun, önnur starfskjör og uppsagnir

Atvinnurekendur er skylt að hafa í heiðri launajafnrétti til samræmis við lög um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 10/2008 og lög um jafna meðferð á vinnumarkaði óháð kynþætti, þjóðernisuppruna, trú, lífsskoðun, fötlun, skertri starfsgetu, aldri, kynhneigð, kynvitund, kyeinkennum eða kyntjáningu nr. 86/2018.

Lög nr. 10/2008:

■ **Úr 19. gr.**

- Konum og körlum er starfa hjá sama atvinnurekanda skulu greidd jöfn laun og skulu njóta sömu kjara fyrir sömu eða jafnverðmæt störf.
- Með jöfnum launum er átt við að laun skulu ákveðin á sama hátt fyrir konur og karla. Skulu þau viðmið sem lögð eru til grundvallar launaákvörðun ekki fela í sér kynjamismun.
- Starfsmönnum skal ávallt heimilt að skýra frá launakjörum sínum ef þeir kjósa svo.

■ **25. gr.**

- Atvinnurekendur er óheimilt að mismuna konum og körlum í launum og öðrum kjörum á grundvelli kyns.
- Ef leiddar eru líkur að því að kona og karl sem starfa hjá sama atvinnurekanda njóti mismunandi launakjara fyrir sömu eða jafnverðmæt störf skal atvinnurekandi sýna fram á, ef um launamun er að ræða, að munurinn skýrist af öðrum þáttum en kyni.

Lög nr. 86/2018:

■ **9. gr.**

- Atvinnurekanda er óheimilt að mismuna starfsmönnum sínum vegna einhverra þeirra þátta sem um getur í 1. mgr. 1. gr. í tengslum við laun og önnur kjör, enda sinni þeir sömu eða jafnverðmætum störfum.¹
- Starfsmönnum skal ávallt heimilt að skýra frá launakjörum sínum ef þeir kjósa svo.

Lög nr. 10/2008 skylda að auki fyrirtæki og stofnanir þar sem starfa fleiri en 25 að jafnaði á ársgrundvelli til að öðlast jafnlaunavottun þar sem vottunaraðili staðfestir að launakerfi viðkomandi aðila uppfylli kröfur staðalsins ÍST 85.

¹ Hér er átt við kynþátt, þjóðernisuppruna, trú, lífsskoðun, fötlun, skerta starfsgetu, aldur, kynhneigð, kynvitund, kyeinkenni eða kyntjáningu. Lögin taka ekki til ríkisfangs eða ríkisfangsleysis.

■ **Úr 19. gr.**

Fyrirtæki eða stofnun þar sem 25 eða fleiri starfsmenn starfa að jafnaði á ársgrundvelli skal öðlast vottun, sbr. 10. tölul. 2. gr., að undangenginni úttekt vottunaraðila á jafnlaunakerfi fyrirtækisins eða stofnunarinnar sem staðfestir að jafnlaunakerfið og framkvæmd þess uppfylli kröfur staðalsins ÍST 85, sbr. 1. gr. c staðalsins. Þegar vottun liggur fyrir skal vottunaraðili skila Jafnréttisstofu afriti af vottunarskírteini ásamt skýrslu um niðurstöðu úttektar. Vottunina skal endurnýja á þriggja ára fresti. Vottunaraðili skal jafnframt tilkynna Jafnréttisstofu leiði úttekt ekki til vottunar og greina frá ástæðum þess með framlagningu skýrslu um niðurstöðu úttektar. Jafnréttisstofu er heimilt að veita samtökum aðila vinnumarkaðarins aðgang að skýrslu vottunaraðila um niðurstöðu úttektar á jafnlaunakerfi fyrirtækis eða stofnunar hafi úttekt ekki leitt til vottunar.

Skv. breytingu á reglugerð nr. 1030/2017 um vottun á jafnlaunakerfum fyrirtækja og stofnana á grundvelli staðalsins ÍST 85 skulu fyrirtæki og stofnanir öðlast vottun sem hér segir:

Fjöldi starfsfólks að jafnaði á ársgrundvelli	Tímamörk
250 eða fleiri	31. desember 2019
150-249	31. desember 2020
90-149	31. desember 2021
25-89	31. desember 2022